

Съдържание

Новини	2
Изложба „Слово и дух“ – М. Главчовска	9
Годишнини на членове на БАН (1869–2025) – Ст. Хрусанова	13
Книги от Издателството на БАН „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	20
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	21

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkana@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. „15-ти ноември“ №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

Горна баня, Надежда, Слатина, Драгалевци и Дървеница) и превръщането им в модерни градски квартали. Акцент в изложбата е ценният екземпляр от личната библиотека на д-р Константин Стоилов на „Дневници на Учредителното народно събрание в Търново от 1879 г.“, където е публикувано заседанието от 22 март 1879 г. с обсъждането и избора на София за столица на България. Интерес представляват и ценните книги с исторически материали за София от проф. Атанас Иширков, проф. Гаврил Кацаров, Петър Динев. Изложени са и някои от първите стенографски протоколи, дневници и постановления на Софийската градска управа, също и изданията, които представят архитектурно-градоустройственото развитие на София от обявяването ѝ за столица с публикуван първи регулационен план на града от 1879 г. В експозицията има редки книги от Богдан Филев с християнските символи на София – църквите „Света София“ и „Свети Георги“, юбилейни издания, посветени на годишнини от обявяването на София за столица на България, както и луксозни издания на Столичната библиотека от тематичната поредица за близкото минало на града: „Моята София“, „Голямата София“, „Красивата София“ и „Любопитната София“ с архивни документални материали от фонда на библиотеката.

На 4 април 2025 г. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ обяви 2025-та за година на глаголицата. Под патронажа на вицепрезидента Илияна Йотова в Националната библиотека бяха открити две изложби – „Азбука и история“ в сътрудничество с Държавния културен институт към Министерството на външните работи и „Св. Методий Славянобългарски“ с документи от фонда на НБКМ, свързани с паметта на просветителя.

Изложбата „Азбука и история“ е с автор проф. Вася Велинова и консултанти проф. Казимир Попконстантинов и проф. Аксиния Джурова. В 24 пана е представена ролята на азбуката в културната история на славянските народи и на писмеността като основа на историческата памет на човечеството.

Изложбата „Св. Методий Славянобългарски“, посветена на 1140-годишнината от неговото успение, е с автор д-р Бояна Минчева. Националната библиотека показва оригинал на Изборния апостол, български кирилски ръкопис от XIII в., съдържащ най-ранния

препис на част от службата за свети Методий, съставена от Константин Преславски. В него под датата 6 април, успение на свети Методий, е поместен тропарът от тази служба редом с оригинала от XIII в. Беше показан и екземпляр от „Стематография“ на Христофор Жефарович, отпечатана във Виена през 1741 г., част от колекцията славянски кирилски печатни книги на Националната библиотека. Книгата съдържа портрети в цял ръст на духовни и светски лица, свързани с историческата съдба на южните славяни, както и гербове с четиристишия на 56 славянски земи, области и страни. Жефарович помества ликове на южнославянски светци и владетели, между които е изобразен чрез медна гравюра и св. Методий, заедно със свети Ефрем, архиепископ сръбски.

На 8 април 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „Ромската литература и култура, част от богатството на българската култура“. На тази дата се отдава почит към всички роми – жертви в концентрационните лагери по време на Втората световна война. Директорът на Националната библиотека доц. д-р Калина Иванова подчерта, че денят се отбелязва като символ на движението за обединение

на ромите от целия свят в стремежа за равноправно вписване в глобализацията се свят. Куратор на експозицията е главният библиограф на Националната библиотека Юлия Карадачка, която я представи пред публиката и сподели, че „изложените литературни произведения, документи, периодични издания и снимки отразяват творческите стремежи на редица ромски художници, учени, писатели и музиканти, оставили следа в българската култура“. Тя добави: „В нашата изложба сме се опитали да уловим онзи шарен, приказен, бликащ от радост и музика свят на ромската поезия, изкуство, фолклор, вплетени в хилядолетната българска културна традиция“. Посетителите на изложбата ще могат да

видят дисертацията на младия учен Атанас Димитров, роден през 1874 година, неговия превод на немски език на романа „Под игото“ от Иван Вазов, както и произведения, ръкописи и лична кореспонденция на писателя Иван Кирилов с Пейо Яворов и Петко Тодоров.

В експозицията е включена и част от дарението, направено от семейството на проф. д-р Александър Чирков на Националната библиотека – двутомният учебник на професора, посветен на младите лекари, медицински сестри и колеги от болница „Св. Екатерина“, в знак на признателност към техния труд. Във витрините са изложени и грамофонни плочи с музиката на виртуозния цигулар Венци Такев, на акордеониста Ибро Лолов с неговото незабравимо „Филиповско хоро“, на Яшар Маликов, създател на театър „Рома“, нотни листове с текст и музика на Йордан Русчев – Данко, информация за маестро Георги Калайджиев, концертмайстор на Софийски солисти и на филхармонията в Гисен. Показани са и произведенията на поети и писатели, сред които: Усин Керим, Сали Ибрахим, Асен Мерков, Господин Колев, Васил Чапразов и Георги Парушев.

На 10 април 2025 г. в сградата на УниБИТ на бул. „Шипченски проход“ се състоя проявата на университета „Дни на кариерата“. Основната идея на събитието

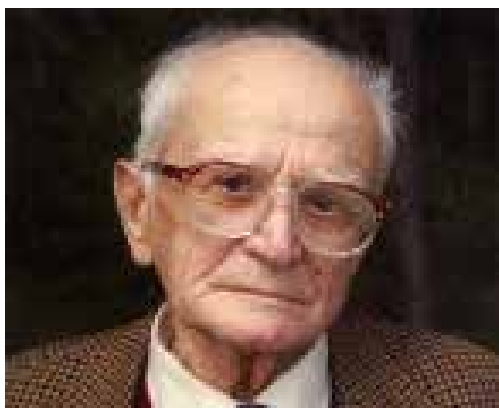

беше да се осъществи директна среща между студенти и представители от различни бизнес организации, с участието на общо 45 компании. Централната библиотека на БАН беше представена от Татяна Стоянова и Цветанка Христова, които разясниха на потенциалните кандидати предлаганите възможности за работа и реализация в институцията.

На 15 април 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „Европейски дни на занаятите. Френските занаяти в гравюри от XVIII век“. Тя се провежда в рамките на „Европейски дни на занаятите 2025“, с гравюри от две забележителни произведения, които олицетворяват духа на Просвещението: „Encyclopédie“ на Дени Дидро и нейното достойно продължение „Encyclopédie Méthodique“ на Шарл Жозеф Панкук. Гравюрите в енциклопедиите показват света на XVIII век, дават възможност на посетителите да разберат как са функционирали сложни машини и са се произвеждали предмети на изкуството, а също и да се запознаят с разнообразните занаяти от този период. Тези удивителни гравюри на повече от 250 години са едни от малкото останали визуални доказателства за съществуването на машини и методи, които иначе биха били загубени за историята. Изложбата се организира от отдел „Карти и графика“ към Специалните колекции на Националната библиотека.

На 15 април 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита експозицията „105 г. от рождението на Валери Петров (22 април 1920 – 27 август 2014 г.)“, писател, журналист, преводач, лекар, драматург и дипломат. Наградите и преводите на творбите му на повече от 20 езика са знак за ярката следа, оставена от Валери Петров в българската литература. Показана е една малка част от творбите на писателя, но сред тях несъмнено ще привлекат интерес първата му

самостоятелна книга „Птици към север“ и произведенията му за деца, както и блестящите му преводи на творбите на Шекспир. Представени са афиши на театрални постановки и филми по негови произведения.

На 23 април 2025 г. в Централното фоайе на Българската академия на науките беше открита изложбата „Слово и дух: Книжовната памет в колекциите на библиотека „Зора“, посветена на 170-годишнината от създаването на първата обществена библиотека в гр. Сливен към Народно читалище „Зора 1860“. Тя е сред най-старите в България, създадена е през 1855 г. благодарение на усилията и стремежа на будната сливенска интелигенция. Сред нейните основатели се открояват имената на бележити възрожденци като Добри Чинтулов и д-р Иван Селимински, които заедно с други местни учители и просвещенци предоставят книги от личните си библиотеки за свободно ползване от всички останали граждани. По този начин изграждането на библиотеката изпреварва с цели пет години учредяването на сливенското читалище.

На 15 табла са представени историята, колекциите, основателите и дарителите на библиотеката, а в 7 витрини са изложени някои от най-важните оригинали от колекцията „Редки и ценни издания“ – най-старата книга трудове на Аристотел от 1597 г., гръцка граматика от библиотеката на д-р Иван Селимински, медицински речник на Бартоломей Кастели от 1795 г., църковно-славянски книги от Брашов (1835 г.) и Москва (1839 г.), български старопечатни книги,

учебници, граматика, краеведски издания за Сливенския край и др.

Събитието беше открито от директора на Централната библиотека на БАН д-р Силвия Найденова, която отправи приветствие от името на домакините. Минко Стефанов, председател на Народно читалище „Зора 1860“, също поздрави публиката, сред която бяха заместник председателят на БАН проф. Щелиян Щерионов, библиотечни специалисти и читалищни дейци. В своите думи д-р Николай Дойнов, председател на Съюза на народните читалища, подчерта колко подходящо е, че откриването на една толкова интересна и богата книжовна изложба съвпада с честването на Световния ден на книгата и авторското право. Мариета Главчовска, директор на библиотека „Зора“, представи подробно историята и развитието на културната институция през годините.

В края на вечерта по повод годишнината петдесет книги от колекциите на Централната библиотека на БАН бяха дарени за обогатяване на фондовете на библиотека „Зора“.

ИЗЛОЖБА „СЛОВО И ДУХ“

Слово на Мариета Главчовска, директор на библиотека „Зора“, произнесено по време на откриването на изложбата

Може би най-дълбоките корени на нашите човешки инстинкти са желанието да запазим културата си за бъдещите поколения. Това е и една от най-важните функции на библиотеките. През Възраждането грижата за книжнината ръководи ред значими културни начинания, още оттогава е осъзнато значението ѝ за националното утвърждаване и извисяване. В средата на XIX век Сливен е един от богатите градове с най-развито стопанство и това става естествена предпоставка за просперитета на културния и просветния живот. Създаването и поддържането на библиотечна колекция в града е необходимост за образованите и желаещите да се образуват граждани, а началото е през 1854–55 г.

Трябва да се отбележи невероятният ентузиазъм на сливенската интелигенция, която полага неимоверни усилия при условие, че в началото липсва всякакво държавно или общинско финансиране за създаване на обществена библиотека и читалище в града. Всичко се върши чрез спомоществатели и с доброволен труд. Оскъдни са сведенията за първите години на библиотеката, но най-вероятните радатели за нейното създаване и развитие са Добри Чинтулов, който учителства в Сливен през 1850–1857 г., а Сава Доброплодни – през 1859–1862 г. От дописка в „Цариградски вестник“ от 22 март 1860 г. става ясно, че още с пристигането си в града през 1859 г. С. Доброплодни проверява, описва и основно преподглежда съществуващата вече библиотека. През 50-те години в Сливен учителства и д-р Георги Миркович, който е сред дарителите на книги. В „Зора“ още се пази френското издание на докторската му дисертация от Университета в Монпелие, където завършва медицина – ще я видите между експонатите. В библиотечната колекция се включват и много книги и списания, подарени от богатия сливенски гражданин Мавруди х. Георгиев. Самите Чинтулов и Доброплодни, д-р Миркович явно предоставят свои лични книги за ползване в библиотеката, следи за което има запазени и до днес във фонда на „Зора“ – книги с подписите им.

Това важно за сливенската общественост начинание започва в така наричаната тогава „читалищна“ стая във Взаимното училище. Сливенци даряват книги от личните си библиотеки за ползване от гражданите. През 1856 година в библиотеката има 2000 тома и 30 заглавия вестници на 8 езика. Основаването на обществена библиотека е първа стъпка и подготвителен етап за официалното откриване и легитимиране на Българско благотелно читалище в града през 1860 година, макар че то в действителност действа от по-рано. Съхраненото и до днес книжовно наследство в Сливен е неоспоримо потвърждение на нарасналите духовни и образователни потребности и претенции на местната общност през Възраждането, когато по своеобразен начин намират проявление в борбата за новобългарска просвета, самостоятелна църква и политическа независимост.

Библиотеката преживява бурни революционни дни преди и по време на Априлското въстание и Освобождението, пожар и местене в църквата „Св. Димитър“, в частни домове, но все пак сливенци опазват „своите“ книги. Освобождението на България и активната дейност, която читалището осъществява, се отразяват благотворно на развитието на колекцията.

Един век „Зора“ е единствената обществена библиотека в града – време, през което е събрала и опазила изключително ценен фонд, представляващ в голяма част библиографска рядкост. Изданията са от периода от XVI век до наши дни и това са книги

и периодика на български, османотурски, гръцки, латински, руски, френски, немски и английски език. Особено ценна е сбирката ни от български старопечатни книги. Запазената периодика от Възраждането предлага една мащабна картина на стопанския, общественно-политическия и културния живот на народа ни в онези съдбовни години: от първото българско списание „Любословие“, през „Смесна китка“, „Българска дневница“, „Гайда“, „Зорница“, „Турция“, „Македония“, „Народност“, „Училище“, „Читалище“, „Периодическо списание“ и др., та до излизалия в навечерието на Освобождението в. „Сутрина“. Читалище „Зора“ е получавало по абонамент почти всички издавани между 1860 г. и Освобождението периодични издания поради изключителния интерес към тях от страна на сливенското гражданство. М. Икономов пише: „Сливен със своето читалище в него време е стоял почти начело на градовете в Южна България: най-голям брой читатели на вестници или повременни списания е имало в Сливен (повече от 50 спомоществатели на вестници и 100 – на списания“.

Днес представяме пред вас избрани оригинали от колекция „Редки и ценни издания“ като най-старата ни книга – трудове на Аристотел от 1597 г.; гръцка граматика от библиотеката на д-р Иван Селимински с неговия личен печат; медицински речник на Бартоломей Кастели, печатан във Венеция през 1795 г.; църковно-славянски книги – часослови, Библии, издадени в Брашов (1835) и в Москва (1839), български старопечатни книги – първи учебници, граматики, „четеница“, първи издания на български класици, някои с автографи. Разбира се, ще видите и интересни краеведски книги, запечатали духовната и културната история на Сливенския край, както и избрани заглавия от Архива на сливенските автори: „Духовното завещание“ на д-р Селимински, „Водител за взаимните училища“, „Писменник“ и „Игиономия“ на С. Доброплодни с негов автограф.

В изложбата може да се проследи развитието на колекцията и библиотеката.

В продължение на 170 години библиотекарите са се грижили, обработвали и популяризирали ценното книжовно наследство на Сливен. На нашето поколение пък се падна отговорността да го изведем в бъдещето, използвайки възможностите на новите технологии. Благодарение на Програма БГ08 „Културно наследство и съвременни изкуства“ и сътрудничеството с колегите от РБ „Петко Славейков“, В. Търново, целият местен печат и краеведските издания до 1944 г. са дигитализирани и са свободно достъпни за ползване в Интернет. Надявам се, че направеното досега е залог за бъдещето. Нека си пожелаем възрожденски дух, новаторство и успех в работата ни, защото днес повече от всякога тя трябва да обединява хората, да поддържа духовността на местната общност, да разширява хоризонтите на човешката мисъл. Ние имаме самочувствието, че помагаме за това.

Честит Ден на книгата и авторското право!

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2025)

Стефка Хрусанова, E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

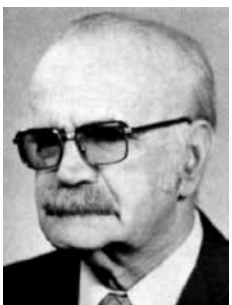
01 април

105 г. от рождението на ЕВГЕНИ ГЕОРГИЕВ МАТЕЕВ
(01.04.1920–04.06.1997), икономист, държавен и обществен деец.
Член-кореспондент (1951), академик (1967).

02 април

30 г. от смъртта на ХАНЕС УЛОФ ЙОСТА АЛФВЕН
(30.05.1908–02.04.1995), шведски астрофизик – електроника, физика,
астрофизика.
Чуждестранен член (1974).

02 април

120 г. от рождението на ВЛАДИМИР ЕВТИМОВ ТОПЕНЧАРОВ
(02.04.1905–31.07.1997), журналист, историк, обществено-политически
деец.
Академик (1974).

02 април

120 г. от рождението на ВАСИЛ ЦАНКОВ ЦАНКОВ
(02.04.1905–25.08.1986), геолог.
Член-кореспондент (1967).

04 април

85 г. от смъртта на СТОЯН ИВАНОВ БРЪНЧЕВ
(13.02.1864–04.04.1940), лесовъд.
Дописен член (1898), действителен член (1900).

06 април

10 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВ ДЕРЖАНСКИ
(10.02.1933–06.04.2015), физик.

Член-кореспондент (1995), академик (2008).

08 април

120 г. от смъртта на ЙОСИП ЮРАЙ ЩРОСМАЙЕР

(04.02.1815–08.04.1905), хърватски богослов и философ, политик.

Чуждестранен член (1884).

09 април

25 г. от смъртта на ЗАХАРИ МИХАЙЛОВ МЛАДЕНОВ
(23.05.1919–09.04.2000), ветеринарен патолог.

Член-кореспондент (1979), академик (1995).

10 април

10 г. от смъртта на ПАНАЙОТ РАНКОВ БОНЧЕВ
(31.12.1933–10.04.2015), химик.

Член-кореспондент (1995), академик (2003).

10 април

85 г. от рождението на МИХАИЛ ГЕОРГИЕВ ВИДЕНОВ
(10.04.1940–31.03.2021), езиковед.

Член-кореспондент (2004), академик (2008).

10 април

85 г. от рождението на МАТЕЙ ДРАГОМИРОВ МАТЕЕВ
(10.04.1940–25.07.2010), физик.
Академик (2003).

10 април

70 г. от смъртта на ГЕЗА ФЕХЕР
(04.08.1890–10.04.1955), унгарски археолог, историк, антрополог,
филолог-византолог и тюрколог.
Чуждестранен член (1943).

11 април

75 г. от смъртта на ФРАНЦЕ КИДРИЧ
(23.03.1880–11.04.1950), словенски литературовед-славист.
Чуждестранен член (1947).

12 април

10 г. от смъртта на ХЕНРИЕТА ТОДОРОВА ВАЙСОВА
(25.02.1933–12.04.2015), историк, археолог.
Член-кореспондент (2004).

15 април

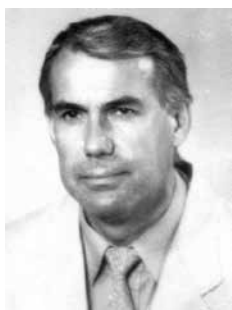
115 г. от рождението на АНГЕЛ ТОНЧЕВ БАЛЕВСКИ
(15.04.1910–15.09.1997), машинен инженер, специалист по
металознание и технология на металите, общественик.
Член-кореспондент (1952), академик (1967). Председател (1968–1988)
и почетен председател на БАН (1988–1991).

15 април

165 г. от рождението на ИВАН ИВАНОВ ФИЧЕВ

(15.04.1860–18.11.1931), военен историк, общественик, дипломат.
Дописен член (1898), действителен член (1900).

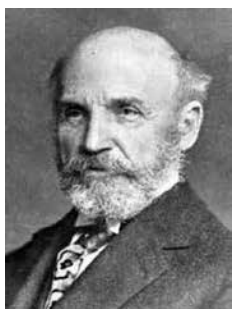

19 април

90 г. от рождението на СТОИЛ ПЕШЕВ СТОИЛОВ

(19.04.1935–10.09.2023), физикохимик.

Член-кореспондент (2004).

20 април

170 г. от рождението на ЙОЗЕФ ЗУБАТИ

(20.04.1855–21.03.1931), чешки езиковед.

Чуждестранен член (1926).

20 април

5 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР КРУМОВ ПОПОВ

(08.02.1942–20.04.2020), електрохимик.

Член-кореспондент (2004), академик (2008).

Заместник-председател на БАН (2008–2012).

21 април

50 г. от смъртта на ЛЮСИЕН ГОДО

(11.10.1887–21.04.1975), белгийски математик.

Чуждестранен член (1974).

21 април

45 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВИЧ ОПАРИН
(18.02.1894–21.04.1980), руски биолог, биохимик.
Чуждестранен член (1952).

22 април

105 г. от рождението на ВАЛЕРИ НИСИМОВ ПЕТРОВ
(22.04.1920–27.08.2014), поет, драматург, сценарист и преводач.
Академик (2003).

22 април

65 г. от рождението на ВЛАДИМИР СТЕФАНОВ ЧУКОВ
(22.04.1960), политолог.
Член-кореспондент (2024).

24 април

175 г. от рождението на СВЕТОСЛАВ НИКОЛОВ МИЛАРОВ
(САПУНОВ)
(24.04.1850–15.07.1892), писател, публицист.
Редовен член (1884).

24 април

15 г. от смъртта на РАДОЙ ПЕТРОВ ПОПИВАНОВ
(09.08.1913–24.04.2010), лекар – биолог и генетик, държавен и
обществен деец.
Член-кореспондент (1967), академик (1974).

24 април

115 г. от рождението на ТИТКО НИКОЛОВ ЧЕРНОКОЛЕВ (24.04.1910–19.08.1965), аграрикономист, обществено-политически деец.

Член-кореспондент (1958).

Главен научен секретар на БАН (1959–1961).

26 април

70 г. от рождението на ИВАНКА ЙОРДАНОВА ГЕРГОВА (26.04.1955), изкуствовед.

Член-кореспондент (2015).

26 април

65 г. от смъртта на СТРАШИМИР ГЕОРГИЕВ ДИМИТРОВ (10.08.1892–26.04.1960), геолог-минералог.

Академик (1947). Заместник-председател на БАН (1959–1960).

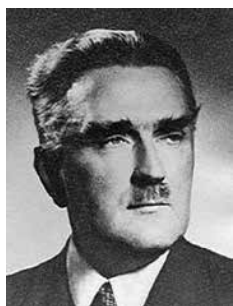

26 април

50 г. от смъртта на ЮЛИУС ДОЛАНСКИ

(23.02.1903–26.04.1975), чешки литературовед-славист.

Чуждестранен член (1963).

27 април

80 г. от смъртта на ГЕРХАРТ РОДЕНВАЛД (16.10.1886–27.04.1945), немски археолог.

Чуждестранен член (1943).

29 април

90 г. от смъртта на ВЛАДИМИР ДИМИТРОВ МОЛЛОВ
(04.07.1873–29.04.1935), юрист, общественик и държавен деец.
Действителен член (1906). Дарител на БАН.

30 април

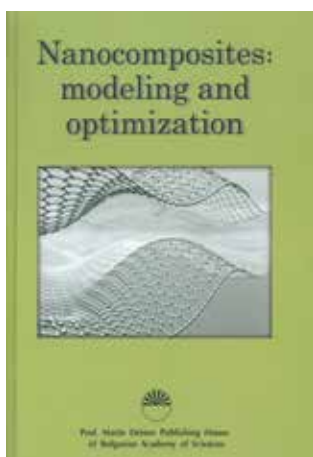
120 г. от смъртта на ПЕТЪР ГЕНЧЕВ (ГИНЧЕВ) ШКИПЪРНЕВ
(1843–30.04.1905), богослов, просветен и обществен деец.
Дописен член (1882), редовен член (1884). Деловодител на
Привременния управителен комитет (1882–1884) и ревизор на БКД
(1898).

**КНИГИ ОТ ИЗДАТЕЛСТВОТО НА БАН „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

МИКОВ, Любомир. Изображения на животни и хора в изкуството на исляма : (В контекста на хадисите и суфизма) / Любомир Миков; Рецензенти: Павел Павлович, Орлин Събев, Анка Стоилова. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2025. 231 с. : с цв. илюстрации ; Бележки и библиогр. под линия ; Библиография с. 208-213 ; Съдържа и: Речник на турско-арабско-персийските термини и названия с. 214-217 ; Загл. и на англ. ез. : Images of animals and humans in Islamic art ; Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор. ; Рез. на англ. ез.
ISBN 9786192454999
System number [000655800]

Монографията е посветена на историята, спецификата и естетиката на ислямското изкуство в контекста на казусите хадиси и суфизъм. С това тя се отличава и като първата по рода си в българската хуманитаристика. В първа глава – „Изображения на животни“, животинските видове са разгледани йерархично: от най-често до по-рядко срещаните. Художественият материал, включен във втора глава – „Изображения на хора“, е разгледан с оглед на принадлежността му към приложното и съответно към живописното творчество. Включените материали са представени на етничен принцип или като принадлежащи към арабското, персийското и османското изкуство. Текстовата част на изследването е онагледена със 179 предимно цветни илюстрации.

NANOCOMPOSITES : Modeling and optimization / Edited by Wilfried Becker and Tatyana Petrova. – Sofia : Prof. Marin Drinov Publ. House of Bulg. Acad. of Sciences, 2025. 346 p. : fig., tabl. ; References following each chapter.
ISBN 9786192455248
System number [000655801]

This book presents the results obtained under the project „Optimal safe loading and geometry for layered nanocomposites under thermos-mechanical loading“. It consists of 6 chapters, divided into two parts – Modeling of nanocomposites (4 chapters) and Optimization of nanocomposites (2 chapters). The first two chapters are devoted to analytical modeling methods and ways for identifying the key factors affecting delamination in nanocomposite structures under mechanical loading and temperature differences. The third and fourth chapters discuss methods for numerical modeling of structures with nano-heterogeneities such as inclusion, pores or cracks under dynamic loading; the factors affecting their dynamic behaviour are also determined. The final two chapters provide a review and analysis of the methods for optimizing nanocomposite structures, as well as the results for the optimal safe values of the geometry and loads of nanocomposite structures through multi-parameter optimization.

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АЛИС, Александра. Спасена / Александра Алис. – София : [Изд. авт.], 2025. 384 с.

ISBN 9786199265413

System number [000655664]

АНТОВ, Огнян. Стихове от миналия век / Огнян Антов. – Варна : Издателство на медицински университет – Варна, 2025. 48 с.

ISBN 9786192215330

System number [000655737]

ВОДЕНСКА, Мария. Гостоприемство в туристическата индустрия : Ч. 1. / проф. Мария Стаматова, доц. д-р Мариана Ушева. – София : Матком, 2019. 136 с. : цв. ил. ; сх. ; фиг. ; табл. ; фотогр. ; Библиогр. с. 133-136 ; Авторы на многочастното издание: Мария Воденска, Мариана Ушева, Лалка Борисова, Елена Александрова, Вера Николова ; Библиогр. с. 133-136.

ISBN 9786197423136

System number [000655647]

ГЕГЕН, Даниел. Европейски лобисти : Неправителствените организации срещу индустрията / Даниел Геген ; Прев. от англ. ез. Надя Йорданова ; Предг. Миглена Михова. – [2.] актуализирано и разширено издание. – София : Труд, 2024. 207 с. : с илюстрации, схеми ; Съдържа и: Библиография на Даниел Геген с. 11-12 ; Без сведение за 1. изд.

ISBN 9789543988372

System number [000655821]

ДАМЯНОВ, Калоян. Функционална оценка и интензивност на подкрепата в приобщаващото образование / Калоян Дамянов ; Науч. ред. проф. дпн Милен Замфиров ; Рец. проф. д-р Неда Балканска, проф. дпн Мира Цветкова-Арсова. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2024. 377 с. : ил. ; фиг. ; сх. ; табл. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. с. 326-335.

ISBN 9789540760391

System number [000655590]

ДИЗЕН, Глен. Войната в Украйна и евразийският световен ред / Глен Дизен ; Прев. от англ. ез. Теодора Лавдинова-Димова. – София : Послепис, 2024. 350 с. : Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. бележки под линия ; Отзиви с. 3-6.

ISBN 9786199304815

System number [000655641]

ЕСКОБАР, Пепе. Евразия срещу НАТОстан / Пепе Ескобар ; Прев. от англ. ез. Виктория Валентинова. – София : Послепис, 2025. 216 с. : ил. ; Азб. показалец с. 208-209 ; Абревиатури с. 13-15 ; Хронология : Възходът на един Нов свят с. 210-212 ; Избрани неологизми с. 213-215.

ISBN 9786199304808

System number [000655662]

ЗАРЕВ, Владимир. Хрътката : Роман / Владимир Пантелеев Зарев. – [2. изд.]. – Пловдив : Хермес, 2025. 238 с. ; За автора с. 237-238.

1. изд. 1987 г. на изд. Хр. Г. Данов.

ISBN 9789542623922

System number [000655701]

ЗАРЕВ, Владимир. Хрътката срещу хрътката : Роман / Владимир Пантелеев Зарев. – [2. изд.]. – Пловдив : Хермес, 2025. 286 с. ; За автора с. 285-286.

1. изд. 1990 г. на изд. Бълг. писател.

ISBN 9789542624318

System number [000655702]

ЗОЧЕК, Ралф. Ирландия – Смарагдовият остров / Ралф Зочек ; Прев. от нем. ез. Ваня Пенева. – София : Ера, 2024. 231 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789543898145

System number [000655724]

ИМХОФ, Агнес. Малта – островът на рицарите / Агнес Имхоф ; Прев. от нем. ез. Ваня Пенева. – София : Ера, 2024. 216 с. : с к. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789543897988

System number [000655705]

ИШИДА, Шо. Ще Ви предпришем котка / Шо Ишида ; Прев. от япон. ез. Деница Райкова. – София : Reppermill Books, [2025]. 224 с. : За авторката с. 223.

ISBN 9786197758139

System number [000655661]

КЕНДЕРОВА, Стоянка. Библиотеката на Осман Пазвантоглу във Видин : Каталогът на библиотеката (1837–1887) / Стоянка Кендерова. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски ; Висш ислямски институт, 2024. 576, [14] с. : ил. ; табл. ; факс ; фотогр. ; Бележки след всяка част в кн. ; Показалци: Показалец на личните имена, показалец на геогр. и топогр. наименования, показалец на заглавията, показалец на имената на дарителите с. 499-576 ; Транслитерация на арабската азбука с. 450 ; Списък на илюстрациите с. 451-461 ; Изд. на Научноизслед. център към Висш ислямски институт ; Библиогр. с. 454-498 ; Загл. и на англ. ез. : The library of Osman Pazvantoglu in Vidin ; Рез. на англ. ез.

ISBN 9789540759586 (Унив. изд. „Св. Климент Охридски“)

ISBN 9789549219760 (Висш ислямски институт)

System number [000655642]

КИСЬОВА, Дима. Крилати многоточия : Поезия / Дима Кисьова. – София : Библ. България, 2025. 59 с. : с илюстрации ; Биогр. данни за авт. на гърба на задна кор. ; Колекция „Лястовици“.

ISBN 9786197748437

System number [000655754]

КРЪСТЕВА, Евгения. Храненето на младите : Траектории на вкуса / Евгения Кръстева-Благоева. – София : Нов български университет, 2025. 276 с. : ил. ; диагр. ; сх. ; фиг. ; табл. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 259-276.

ISBN 9786192333348

System number [000655741]

КУПЪР, Даф. Талейран / Даф Купър ; Прев. от англ. ез. Здравко Йорданов. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. 252 с. : Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Бел. под линия.
ISBN 9786192454623
System number [000654920]

КЮЧУКОВ, Христо. „Аз се казвах...“ : (Монолози на три мюсюлманки за насилствената смяна на имената в България) / Акад. Хюсеин Кючук (Христо Кючуков). – Велико Търново : Фабер, 2025. 32 с. ; Биогр. данни за състав. на гърба на кор.
ISBN 9786190018704
System number [000655598]

ЛИНЕЙНИ системи, векторни пространства, матрици и детерминанти : [Ч.] 1. / Евгения Великова-Бандова. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2024. 264 с. : ил. ; фиг. ; сх. ; табл. ; Библиогр. с. 263.
ISBN 9789540760728
System number [000655595]

МАЛЧЕВ, Росен Росенов. Ожънати мисли : Стихове / Росен Росенов Малчев. – София : Род, 2025. 96 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.
ISBN 9789544760977
System number [000656041]

МАЛЧЕВА, Албена. Избрани фолклорни изследвания : In memoriam / Албена Георгиева Малчева ; Състав., ред. Росен Росенов Малчев. – София : Род, 2025. 168 с. : с илюстрации ; За автора с. 7 ; Библиография след отделни материали ; Мемориална пластика от поречието на река Черни Лом (кр. XIX – нач. XX в.) / Росен Р. Малчев, Албена Малчева с. 94-103 ; Народната приказка „Болен здрав носи“ от учебника по литература за 5. клас – нов подход / Росен Р. Малчев, Албена Малчева с. 161-168.
ISBN 9789544760984
System number [000656051]

МАРКОВ, Георги. История на българите вкратце / Георги Марков. – София : Захарий Стоянов, 2025. 424 с. ; Библиография с. 395-410 ; Рез. на англ. ез.
ISBN 9789540918396
System number [000656055]

МИХАЙЛОВА, Иглика. Бъди мой бряг : Лирика / Иглика Михайлова ; [Предг.] Елена Коева-Юрченко. – София : Иглика Петрова Михайлова, 2025. 63 с.
ISBN 9786199318409
System number [000655766]

НЕБЕ, голямо колкото земята : С перо и четка за Добруджа : Антология / Състав. и ред. Драгомил Георгиев и др. ; По идея на Диян Димитров. – Добрич : Сдружение на писателите, 2024. 284 с. : цв. ил. ; портр. ; фотогр. ; Други състав. и ред. : Петранка Божкова, Сашо Серафимов ; Биогр. данни за авт. отбелязани в текста ; Съдържа: Родени в окоито на Добруджанската степ / Драгомил Георгиев, Петранка Божкова, Сашо Серафимов с. 5-7 ; Добруджански художници – Азбучник с. 271-283.
ISBN 9786199108963
System number [000655650]

НИКОЛОВА, Таня. Символите на България = The symbols of Bulgaria / Таня Николова ; Под ред. на Ралица Дукадинова ; Прев. на англ. ез. Юланда Данова, Правда Паскалева. – 2. изд. – София : Български бестселър, 2025. 328 с. : цв. ил. ; карти ; портрети ; фотографии ; Съдържа: За символите с. 5-13 ; 1. изд. 2019 г.

ISBN 9789544633141

System number [000655704]

ОБЕЗПЕЧЕНИЯ на вземанията (чл. 133-182) : Ч. 7. / Състав., подбр. съдебни актове, библиогр., комент. бел. Константин Кунчев. – София : Сиби, 2025. 600 с. : ил. ; табл. ; Библиогр. бележки.

ISBN 9786192262990

System number [000655799]

ОТЕЦ Неофит Рилски – духовност, просвета, култура : Сборник с материали от националната научна конференция, посветена на 230 години от рождението на Неофит Рилски, 5-7 октомври 2023 г., Благоевград – Рилски манастир / Състав. Борислав Юруков и др. ; Науч. рец. проф. д.и.н. Орлин Събев, проф. д-р Силиян Стоянов. – Благоевград : Унив. изд. Неофит Рилски, 2024. 304 с. : ил. ; табл. ; факс ; фотогр. ; Други състав.: Валентин Китанов, Николай Марин, Димитър Тюлеков, Мирослава Георгиева, Десислава Георгиева ; Библиогр. след отд. докл. ; Съдържа докл. от: Румяна Радкова, Ангел Димитров, Кирил Топалов, Павел Павлов, Андриан Александров, Димитър Тюлеков, Габриела Белова, Мирела Кючукова, Руслан Иванов, Ива Трифонова, Елена Дяконова, Веселин Лазаров, Николай Марин, Валентин Китанов, Мирослава Георгиева, Вера Бонева, Десислава Георгиева, Дарина Илиева, Костадин Паев, Емилия Патарчанова, Мирослав Иванов, Гергана Николова, Веселина Дългъчева, Цветелина Татанова ; Рез. на англ. ез.

ISBN 9789540003870

System number [000655652]

РАЙЧЕВ, Васил. Искове на кредитора в изпълнителното производство (чл. 422 и чл. 464 ГПК) / Васил Райчев. – София : Сиби, 2025. 288 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. с. 284-287 и под линия.

ISBN 9786192263003

System number [000655816]

СЛАВЕЙКОВ, Пенчо Петков. От Лайпциг до Брунате : Писма, документи, архивни материали. Т. 5. / Пенчо Петков Славейков ; Състав., предг. Катя Зографова ; Ред. Иван Гранитски [и др.]. – София : Захарий Стоянов, 2025. 767 с. : с фотогр., портр., факс., ил. ; Бележки и библиогр. под линия ; Други ред.: Панко Анчев.

ISBN 9789540918440

System number [000655808]

СТАНЕВ, Емил. Родени от топлина и контрасти / Емил Станев. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2024. 399 с. : цв. ил. ; фиг. ; сх. ; к. ; табл. ; фотогр., портр. ; Хронология на по-важните събития, представени в отделните части с. 391-398 ; Бележки под линия ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789540760544

System number [000655587]

ТОМОВА, Маргарита. Брайл за всеки – стъпка по стъпка : Работна тетрадка за виждащи в света на брайловото писмо / Маргарита Томова. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2025. 104 с. : ил. ; портр. ; табл. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. с. 102-103. ISBN 9789540760827
System number [000655663]

ТОПАЛОВ, Кирил. Бунтовна светлина : Разкази / Кирил Топалов ; Ил. Ния Топалова. – [София] : Бълг. бестселър – Нац. музей на бълг. кн. и полиграфия, 2024. 132 с. : с илюстрации ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; 1. изд. 1978 г. ISBN 9789544633172
System number [000656040]

ФАКИХ, Ходор. Съвременно лечение на ретенирани зъби / Доц. д-р Ходор Факих, дм, Красимира Гайдарова, Мария Едрева ; Рец.: проф. д-р Лаура Андреева, доц. д-р Елица Деливерска-Александрова. – София : Централна медицинска библиотека ; Медицински университет – София, 2025. 144 с. : цв. ил. ; фиг. ; сх. ; табл. ; фотогр. ; Съдържа: Авт. колектив с. 141-142 ; Библиогр. след отд. гл. ; Рез. на бълг., англ. ез. ISBN 9786197491920
System number [000655613]

ФЛОБЕР, Гюстав. Мадам Бовари : Провинциални нрави : Роман / Гюстав Флобер ; Прев. от фр. ез. Анета Тошева. – [Ново изд.]. – Пловдив : Хермес, 2024. 375 с. (Клуб Класика) ISBN 9789542623854
System number [000655726]

ХЮЛСМАН, Йорг Гидо. Как инфлацията разрушава цивилизацията : Дефлация и свобода / Йорг Гидо Хюлсман ; Прев. от англ. ез. Мартин Илиев. – София : БМС, 2025. 108 с. : с илюстрации ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ISBN 9786199273890
System number [000655758]

ZHELEZOVA, Galina. Laboratory exercises in microbiology : For students of medicine / Galina Zhelezova, Lyubomira Yocheva, Lilia Tserovska ; Transl. Zelma Catalan. – 2. ed. – Sofia : St. Kliment Ohridski univ. press, 2024. 256 p. : ill. ; fig. ; tabl. ; 1. ed. 2014. ISBN 9789540760186
System number [000655643]